

MUISTIO TENON LOHIKANNAN TILAN PARANTAMISESTA

Suomen Vapaa-ajankalastajien Keskusjärjestö ja Norges Jeger- og Fiskerforbund ovat neuvotteluissaan Tenojoen lohikannan vahvistamisesta 28.4.2010 sopineet seuraavaa.

Maiden yhteisen rajajoen Tenon lohikannan tila on heikentynyt huolestuttavasti viime vuosina. Suomalaisten ja norjalaisten tutkijoiden raporttien mukaan lohikantojen tila on Tenossa ja sen sivujoissa paikoin kriittinen molemmissa maissa. Kutemaan nousevien lohien määrät ovat vähentyneet ja erityisesti suurikokoiset useamman merivuoden lohet ovat vähissä. Nykyisillä kalastussäännöillä ei voida enää jatkaa, koska Tenon

lohikanta tulee säilyttää elinvoimaisena luonnonvarana myös tuleville sukupolville. SVK:n ja NJFF:n yhteisen näkemyksen mukaan Tenon loheen kohdistuvaa kalastusta pitää vähentää sekä merellä että jokialueella nykyistä tiukemmin aikarajoituksin ja ottamalla käyttöön saaliskiintiöt. Jokialueen kalastus perustuu Tenojoen kalastuspiirin yhteiseen kalastussääntöön, sekä Suomen ja Norjan väliseen sopimukseen kalastussäännöstä. Yhteinen kalastussääntö ja sopimus on järjestöjen mielestä avattava ja jatkettava vuonna 2000 keskeytyneitä neuvotteluja. Voimassa oleva muuntumiskyvytön säännöstö ei ole nykyaikainen. Paikallisviranomaisen tulee voida muuttaa kalastussääntöjä kaikkien kalastajaryhmien osalta, kun lohikannan tila tai kalastusolosuhteet sitä edellyttävät.

Jokialueen verkkokalastuksen tiukemmat aikarajat ovat välttämättömiä, jotta

norjalaiset suostuvat merikalastuksen vähentämiseen. Nykyisin lohenkalastus jokialueella alkaa 20. toukokuuta. Merellä norjalaisten lohenkalastuskausi alkaa 1. kesäkuuta. Järjestöt haluavat myöhentää molempia aloitusaikoja lohen kutunousun varmistamiseksi. Jokialueen kulkutuksen ja patokalastuksen tiukempi ajallinen säätely nähdään tärkeäksi, koska norjalaiset merikalastajat rinnastavat neuvotteluissa nämä pyyntimuodot omaan kalastukseensa. Yleiseksi jokialueen lohenkalastuskaudeksi järjestöt esittävät 1. kesäkuuta ja 15. elokuuta välistä aikaa. Vapakalastukseen esitetään lohisaaliille vuorokausikiintiöitä. Harjuksen vapakalastusta voitaisiin sopivin säännöin harrastaa rantakalastuksena läpi avovesikauden.

Järjestöt esittävät yhteisen näkemyksensä kalastussäännön uudistamistarpeista molempien maiden kalastuksesta vastaaville ministeriöille.

SVK:n ja NJFF:n esityksiä Tenojoen kalastussääntöön:

- Kalastussäännön laajempi tarkastus suoritetaan viiden vuoden välein.
- Paikallisviranomaiset, Fylkesmannen i Finnmark ja Lapin ELY-keskus, tulisi valtuuttaa antamaan vuosittain lohikannan tilaan perustuen ajallisia ja sallittuja kalastusvälineitä koskevia rajoituksia, sekä saaliskiintiöitä kaikille kalastajaryhmille.
- Lohenkalastuskausi Tenojoella kaikilla kalastajaryhmillä yhtenäinen 1.6.-15.8.

- Kulutuksen kalastuskausi 1.6.-10.6.
- Patokalastus Tenojoessa alkaisi samaan aikaan kuin merikalastus Norjassa ja päättyisi 15.7.
- Harjuksen rantakalastus vavalla sallitaan koko avovesikauden
- Kaikille vapakalastajille saaliskiintiö 1 kpl yli 3 kiloa painava lohi / kalastaja / vrk. Alle 3 kilon painoisia lohia lisäksi enintään 3 kpl / kalastaja / vrk. Kalastus tulee lopettaa heti kalastajan saatua yli 3 kiloa painavan lohen.
- Viikko- ja päivärauhoitusten tulee olla voimassa yhtenäisenä aikana koko jokialueella, myös jokisuussa Norjan puolella.
- Kiinteistöön liittyvät yksityiset kalastusoikeudet kulutukseen tai patokalastukseen eivät saa monistua tai lisääntyä tilojen jakaantumisen, myynnin tai omistajan vaihdoksen yhteydessä.

Tämän lisäksi sovittiin, että norjalaiset neuvottelevat keskenään lohen merikalastukselle Finnmarkin rannikolla ja Tenovuonossa nykyistä myöhäisemmän aloitusajankohdan. Ajankohdaksi esitetään 7. kesäkuuta.

Sodankylässä 28.4.2010

Øyvind Fjeldseth, NJFF
 Wilfred Bang, NJFF Finnmark
 Terje Aslaksen, NJFF Finnmark
 Sigve Franzen, NJFF Finnmark
 Jouko Ojanperä, SVK
 Petter Nissén, SVK

TUTKIMUSRAPORTIT

Anon. 2009. Status for norske laksebestander i 2009 og råd om beskatning. Rapport fra Vitenskapelig råd for lakseforvaltning nr 1.

Morten Johansen, Jaakko Erkinaro, Eero Niemelä, Tor G. Heggberget, Martin A.Svenning, Sturla BrØrs 2008. Atlantic salmon monitoring and research in the Tana river system. Norwegian-Finnish working group on monitoring and research in Tana.

Maija Länsman, Kare Koivisto ja Morten Johansen 2010. Tenojoen ja Näätämojoen lohisaaliit pienenevät. Tiedote. Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitos.

Maija Länsman ja Eero Niemelä 2010. Lohenkalastus Tenojoen sivuvesissä. Riista ja kalatalous. Selvityksiä nro 2, 2010. 26s.

